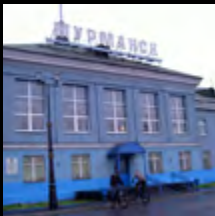

N I E U W S

Oorlog in Oekraïne	
Pagina	4

Op 24 februari 2022 viel Rusland Oekraïne binnen en veranderde de wereld

In memoriam Anatoli Gerner	
Pagina	12

Op 28 april 2022 overleed Anatoli Gerner, lid van Trio Parafraz

COLOFON

Redactie

Lilian Eeffing

Vormgeving

Bert Holtkamp

Verder werkten mee

Marjo van Dijken

Christian Hagedorn

Sebastian Bouma

Stichting Stedenband Groningen-Moermansk

Harm Buitenplein 1
9723 ZR Groningen
Nederland

050 - 367 6168

www.groningenmoermansk.nl
stedenband.moermansk@groningen.nl

IBAN-nummer

NL 29 INGB 0002 8399 49

In dit nummer

Voorwoord van de voorzitter	3
Vriendschappen onder druk	4
Anatoli Gerner, virtuoos muzikant maar bovenal goede vriend	7
Afscheid in moeilijke tijden	10
Even voorstellen: Sebastian Bouma	11

Voorwoord van de voorzitter

Marjo van Dijken

Terug naar normaal, terug naar vóór de pandemie, terug naar een wél vooruitziende blik. Zo zat het bestuur weer bij elkaar op 16 januari 2022. Op anderhalve meter nog, maar wel in dezelfde ruimte: we hadden dat zo gemist!

Het bijpraten voorafgaand aan de agenda duurde langer dan normaal, ook omdat een onzer recent in Rusland geweest was en daar het enorme verschil had opgemerkt in vergelijking met drie jaar eerder: toegenomen repressie, meer onvrijheid. Meer verboden organisaties en onderwerpen. Verontrustend!

En natuurlijk hadden we daar allemaal al over gehoord of gelezen, maar deze praktijkvoorbeelden gaven serieus te denken. De scheidslijn tussen voor- en tegenstanders van Poetin liep dwars door families en gemeenschappen.

Op de agenda stonden ook positieve zaken. We konden van start met een aantal nieuwe projecten: leesbevordering onder de jeugd, een dichtersuitwisseling, verkoop van de door Nadjezda in de dagbesteding gemaakte producten. We verwelkomden Sebastian Bouma als nieuw bestuurslid en namen afscheid van twee zeer gewaardeerde bestuurders: penningmeester John Wolters, van wie u in het vorige nummer een interview hebt kunnen lezen, en secretaris Christian Hagedorn, die nu in het befaamde 'diplomatenklasje' te Den Haag

zit. Christian en Sebastian komt u later in deze nieuwsbrief nog tegen.

We bekeken de langetermijnagenda en zagen dat onze beide gymnasia bezig waren met een (nu weer mogelijke) fysieke uitwisseling, ergo: werk aan de winkel, leuke plannen, eindelijk!!

Een week later, op 24 februari, viel Rusland Oekraïne binnen en bepaald niet met politieagenten met wapenstok. Een echte oorlog, ook als het van de Russische censuur zo niet mag heten.

Poetins schandalige daad van agressie, de monsterlijkheden: niets dan afschuw en sterke veroordeling past hier, en past ons. Een nieuw, humanitair drama in Europa. En uiteraard werd ook de Stedenband gevraagd positie in te nemen, inclusief een reactie op de optie om als vorm van protest alle banden te verbreken. Op dit laatste werd overigens met name aangedrongen door twee partijen in de gemeenteraad (D66 en VVD) die twee jaar geleden bij de begrotingsbehandeling ook al hadden voorgesteld te stoppen met de Ste-

denbanden ... meer stok en hond dan principieel dus.

De Stedenband heeft geen relatie met Vladimir Poetin of met de Russische regering, maar wel met mensen van goede wil in Moermansk. Met scholieren, met mensen met een beperking, met minderheden. People to people. Voor deze kwetsbare mensen, en voor de burgers van morgen blijven wij ons middels de stedenband inzetten. Zolang er verbinding is, dialoog, bieden wij juist hen

perspectief. En ongetwijfeld wonen er in Moermansk mensen die Poetin geloven en steunen, net zoals er in Groningen mensen wonen die mijn normen en waarden niet delen. Maar uiteindelijk moeten we samen weer verder, hopelijk geleid door die mensen van goede wil, en gaan we verder op wat ons bindt, niet scheidt.

En we hopen dat dat snel, heel snel zal zijn!!

Vriendschappen onder druk

Door het bestuur en Lilian Eeffing

Sinds 24 februari 2022 staat de wereld op zijn kop. Op die dag besloot president Poetin een 'speciale militaire operatie' uit te voeren om Oekraïne – al dertig jaar een soeverein land – te 'denazificeren'. Wat volgde, is inmiddels bekend: duizenden doden aan beide kanten, miljoenen mensen op de vlucht.

De rest van de wereld reageerde: met afschuw, verbijstering en ontzetting. Met oproepen tot het stoppen van deze oorlog, met wapenleveranties, met financiële steun, met opvang van vluchtelingen, met het verzamelen van kleding en goederen voor de Oekraïners. Maar ook met sancties en het doorsnijden van handelsbetrekkingen met Rusland. Ook dichterbij huis: Nederlandse bedrijven en culturele organisaties verbraken massaal de banden met de Russische partners.

Hierdoor kwam – en komt – ook de Stedenband Groningen-Moermansk onder een vergrootglas te liggen. Plotseling waren wij net zo slecht als 'de Russen', men begreep – en begrijpt – niet waarom

Groningen nog een stedenband met Moermansk zou willen. En dat is heel begrijpelijk, als je ziet wat 'de Russen' allemaal aanrichten in Oekraïne. Aan puin geschoten steden, een spoor van vernieling als ze zich terugtrekken, verkrachtingen, plunderingen. We zien het allemaal.

Maar een stedenband is in de eerste plaats een band tussen de *inwoners* van twee steden, tussen *mensen* dus. En veel *mensen* in Rusland zijn net zo tegen deze oorlog als wij. Sterker nog, zij schamen zich diep dat dit uit hun naam gebeurt. Hier hebben zij echt niet voor gekozen.

Het wrange is dat zij dit niet kunnen uiten. In Rusland kun je nu niet meer vrijuit spreken. De sociale media zijn

aan banden gelegd, kritiek op de overheid wordt niet geduld maar zelfs gestraft – als je pech hebt met vijftien jaar gevangenis, onafhankelijke journalistiek is niet meer mogelijk.

In de praktijk betekent dit dat je in de Russische media alleen maar voorstanders hoort. En verder een grote, oorverdovende stilte. Door deze beeldvorming lijkt het alsof de Russische bevolking de ‘speciale militaire operatie’ steunt. Echter, uit die grote, oorverdovende stilte klinkt wel degelijk protest, en dat protest vindt plaats door heel Rusland. Het is alleen heel subtiel, om maar niet te worden opgepakt.

Inmiddels is Nederland door het Kremlin tot ‘onvriendelijke natie’ verklaard. Dat brengt de Stedenband Groningen-Moermansk in een lastig parket: we willen graag weten hoe het met onze vrienden in Moermansk gaat, maken ons grote zorgen, voelen ons machteloos. Het laatste wat we willen is ze in gevaar brengen omdat ze contact onder-

houden met een ‘onvriendelijke natie’. Daarom zijn we terughoudend in ons contact met ze. Zeer tegen onze zin in, maar we kunnen niet anders. En de zorgen blijven, net als de machteloosheid.

Eén ding is zeker: de gebeurtenissen van de laatste dagen maken duidelijk dat mensen de grootste slachtoffers zijn. In de eerste plaats in Oekraïne – dat staat buiten kijf en boven alles. Maar ook in Rusland; en omdat de mensen die tegen de oorlog zijn daar bijna niet anders kunnen dan zwijgen, dreigen zij vergeten te worden. People-to-peoplecontacten zijn belangrijker dan ooit – *juist* daarom. We moeten met elkaar door, nu en in de toekomst. Daar zullen we een manier voor moeten vinden.

In de projecten van de Stedenband Groningen-Moermansk staan kinderen centraal: de scholenuitwisselingen van het Willem Lodewijk Gymnasium en het Praedinius Gymnasium/Stadslyceum Werkman, de uitwisselingen tussen de

kinderziekenhuizen, we stonden op het punt om een nieuwe uitwisseling tussen pabo's te starten om kinderen meer aan het lezen te krijgen. Sinds het uitbreken van de oorlog staan deze projecten op een zeer laag pitje.

Kinderen zijn de leiders van de toekomst. Daarom is het van het grootste belang om ze *nu* te laten zien dat de wereld niet altijd *is* wat ze *lijkt*. En dat kan alleen door ze letterlijk de wereld te laten *zien*. Laat ze met elkaar kennismaken en op deze manier een brug slaan tussen mensen.

En daarom gaat de Stedenband Groningen-Moermansk door. Dat zijn we onze kinderen verplicht.

Anatoli Gerner, virtuoos muzikant maar bovenal goede vriend

Door Sven Standhardt en Ria de Vos (Stichting Zlatoust)

Op 28 april bereikte ons het droevige bericht dat onze goede vriend Anatoli Gerner na een lang ziekbed was gestorven. Hij werd 63 jaar en leed al meer dan een jaar aan alvleesklierkanker. Anatoli is in Groningen vooral bekend als accordeonist van het Trio Parafraz waarmee hij tussen 2002 en 2012 zes keer een tournee maakte door onze provincie. Tijdens deze concerten maakte hij zijn publiek enthousiast met zijn voortreffelijke spel en toonde hij zijn veelzijdigheid als muzikant en componist. Maar meer nog maakte hij indruk door zijn vriendelijkheid en bescheidenheid.

Anatoli Gerner

Trio Parafraz: staand Alexander Bobin Schmidt, met balalaika Viktor Bedniak, met accordeon Anatoli Gerner

Anatoli werd geboren op 3 juni 1958 in Medvezhegorsk, een stad in Russisch Karelië, in een gezin van etnische Duitsers. Hij studeerde aan de lokale muziekschool, die hij in vier jaar doorliep. Hierna ging hij naar het K.E. Rautio Muziekinstituut en vervolgde zijn opleiding aan de vestiging van het Leningrads Rimsky Korsakov Conservatorium in Petrozavodsk. Al tijdens zijn studie werd hij veelvuldig gevraagd als muzikant en genoot hij een reputatie als virtuoze bewerker van muziekstukken voor traditionele volksinstrumenten. Als geen ander kon hij na één keer een stuk te hebben gehoord het naspelen zonder bladmuziek. Toen hem ooit gevraagd werd op hoeveel bruilof-

ten hij had gespeeld, was het antwoord dat dit er meer dan tweehonderd moeten zijn geweest.

In 1985 verhuisde hij naar Moermansk waar hij als dirigent ging werken bij het orkest van het cultuurpaleis voor de Moermanskse Koopvaardijvloot. Al na een paar jaar wist hij met dit orkest meerdere nationale prijzen te winnen op verschillende concoursen voor volksmuziek. Ook was hij twintig jaar lang solist van het filharmonisch orkest van de Provinciale Moermanskse Filharmonie. Hij ging mee op twaalf tournees door Scandinavië en speelde daar onder andere met Viktor Bedniak (balalaika) met wie hij later, samen met Alexander Bobin Schmidt, het Trio Parafraz vormde. In 2008 maakte hij twee cd's.

Trio Parafraz is regelmatig in Nederland geweest en heeft opgetreden in vele kerkjes

Naast zijn werk als muzikant gaf hij 32 jaar les aan het Muziekcollege van Moermansk. Hij wist jongeren enthousiast te maken voor de volksmuziek. Als leraar was hij populair en geliefd en stond altijd klaar voor zijn studenten.

In 2011 en 2017 trad hij op met een gelegenheidsorkest van leraren van de Moermanskse muziekschool, ook gaf hij ieder jaar een concert met zijn studenten aan het einde van het studiejaar.

Anatoli was een groot liefhebber van de natuur. Hij deed niets liever dan zijn tijd doorbrengen in de bossen van Karelië, bij een kampvuur samen met zijn gezin. Hij reisde graag en had grote belangstelling voor andere culturen. Hij was een charismatisch en wijs man, altijd positief, nooit iemand of iets veroor-

delend. Hij hield zielsveel van zijn zoon en kleindochter die hij regelmatig in Noorwegen bezocht. Dat deed hij samen met zijn vrouw Katja, die hem, zoals hij altijd zei, de nodige rust wist te geven.

We denken aan Anatoli als muzikant, leraar, componist, maar bovenal als vriend en zullen hem enorm missen. Zijn vrouw Katja, zoon Anton, kleindochter en drie broers wensen wij heel veel sterkte en troost toe.

Afscheid in moeilijke tijden

Door Christian Hagedorn

In de zomer van 2019 maakte ik kennis met de Stedenband Groningen-Moermansk tijdens mijn stage bij het consulaat in Sint-Petersburg. Als geboren Groninger met een interesse voor Rusland wilde ik na mijn stage ook graag actief blijven voor de Stedenband. Dit gebeurde eind 2019 toen ik tot het bestuur toetrad. Eerst als algemeen bestuurslid en na het vertrek van Astrid Kuster als secretaris.

Vanaf 2020 is er veel veranderd in de wereld. In maart van dat jaar kwamen we in een pandemie terecht en begin dit jaar werden we opgeschrikt door de invasie van Rusland jegens Oekraïne. Beide ontwikkelingen zorgden ervoor dat de activiteiten van de Stedenband op een (veel) lager pitje kwamen te staan. In deze tijd kunnen

we alleen maar hopen dat de vrede snel wederkeert en dat het leed in Oekraïne niet nog veel groter wordt.

Hoe de toekomst voor Rusland eruit ziet, is nog ongewis, maar ook in moeilijke tijden kan een stedenband een belangrijke rol hebben. Nu veel banden met Rusland verbroken worden, zijn interpersoonlijke contacten tussen de inwoners van onze steden extra belangrijk.

Hoe het allemaal afloopt en welke rol de Stedenband in de toekomst zal spelen, zal ik als bestuurslid niet meer meemaken. Vanwege een nieuwe baan in Den Haag zal ik het mooie Groningen verlaten. Al zal ik de ontwikkelingen in het Noorden natuurlijk blijven volgen! De rol van secretaris binnen het bestuur zal door Ellen Alberts worden overgenomen.

Ik heb ontzettend veel geleerd tijdens de afgelopen twee jaar en heb vooral veel gepassioneerde en warme mensen leren kennen.

Hopelijk tot snel!

Christian Hagedorn

Even voorstellen: Sebastian Bouma

Mijn naam is Sebastian Bouma. Ik ben geboren in Stadskanaal, ben 20 jaar en heb mijn hele jeugd in Musselkanaal, Zuidoost-Groningen gewoond met mijn ouders en drie broers. Ik ben in 2020 samen met mijn vriendin verhuisd naar de stad om te starten met de studie Minderheden & Meertaligheid aan de Rijksuniversiteit Groningen. Binnen deze studie is er ruimte voor keuzevakken, die ik heb opgevuld met het leren van Russisch. Momenteel ben ik bezig met het voor de zomer afronden van het laatste gedeelte van het vak. Ook heb ik extra vakken gevolgd over Midden- en Oost-Europese Studies.

Mijn liefde voor Oost-Europa is groot en gaat al een tijd terug. Ik ben een enorme fan van boeken, en ik lees graag over de geschiedenis van Oost-Europa. Helaas heb ik mijn reizen naar Oekraïne, Albanië, Polen en Roemenië nog niet kunnen aanvullen met een reis naar Rusland. De coronacrisis en het conflict in Oekraïne gooiden roet in het eten en ik heb mijn eindexamenreis nog niet kunnen maken. Mijn doel is om via een studie Oost-Europese Studies in Vilnius, Litouwen ook professioneel als Oost-Europaspecialist te gaan werken.

Ik was erg enthousiast toen ik erachter kwam dat Groningen een stedenband heeft met Moermansk, vooral toen dat een mogelijkheid bleek om vanuit

Groningen toch actief bezig te zijn met Oost-Europa. Na een aantal vergaderingen en heel veel informatie over de huidige en voormalige bezigheden van de stedenband is mijn enthousiasme niet afgezwakt, maar juist verdriedubbeld.

Sebastian Bouma

Stichting Stedenband Groningen-Moermansk

Bezoekadres | op afspraak
Harm Buitenplein 1
9723 ZR Groningen
Tel. 050 367 6168
stedenband.moermansk@groningen.nl

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een mailtje naar stedenband.moermansk@groningen.nl

Wilt u donateur worden om onze projecten te steunen?
U kunt uw bijdrage storten op IBAN-nummer NL 29 INGB 0002 8399 49

Voor verdere info zie onze vernieuwde website www.groningenmoermansk.nl